

Peetri Kooli temaatilise järelevalve õiend

I SISSEJUHATUS

- 1.1. Teemaatilise järelevalve läbiviimise aluseks oli Järva maavanema 06.01.2017 korraldus nr 1-1/17/14 „Haldusjärelevalve läbiviimine Peetri Koolis“.
- 1.2. Järelevalve toimus 09.01-20.01.2017, selle viis läbi Järva Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektor Piret Hiisjarv.
- 1.3. Tulenevalt 2016/2017. õppeaastaks kehtestatud haldusjärelevalve prioriteedist – lapse ja õpilase individuaalsete vajaduste ja võimetega arvestamine õppe- ja kasvatustegevuses – oli järelevalve eesmärgiks saada ülevaade, kuidas on igale lapsele ja õpilasele loodud arenguks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arendav õppe- ja kasvukeskkond.
- 1.4. Eesmärgi täitmiseks selgitati järelevalve läbiviimisel välja lasteaias kas ja kuidas kaasatakse lapsevanemaid õppe- ja kasvatustegevustesse ning nende kavandamisse, kuidas toetab õppe- ja kasvatustegevuse korraldus iga lapse arengut, mil viisil kasutatakse lasteaias erinevaid õppe mitmekesistamise võimalusi ning arvestatakse tegevuste planeerimisel iga lapse eripära. Koolis selgitati eesmärgi täitmiseks välja kas ja kuidas on õpilased, pedagoogid ja hoolekogu kaasatud õppekava koostamise protsessi ja valikute võimaldamisse, kuidas toimub õpilase arengu toetamine ja valikute võimaldamine loovtöö korraldamisel ning kuidas toetatakse õpilase arengut õppetöö läbiviimisel.
- 1.5. Järelevalve käigus vesteldi kooli direktori, õpetajate, hoolekogu liikme, õpilasesinduse presidendi ning hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerijaga. Tutvuti kooli dokumentidega ja analüüsiti nende sisu. Võrreldi koolis olevate dokumentide andmeid tegeliku olukorra ja Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega. Vaadeldi õppe- ja kasvukeskkonda. Külastati tegevusi rühmas ja õppetundi liitklassis.
- 1.6. Peetri Kool on Kareda valla hallatav õppeasutus aadressil Kesktee 6 ja Kesktee 12, Peetri alevik, 73101 Kareda vald, Järva maakond. Peetri Kool (edaspidi *kool*) on munitsipaalasutus, kus koolieelne lasteasutus ja põhikool tegutsevad ühe asutusena.
- 1.7. Seisuga 09.01.2017 oli EHISes ja kohapeal kontrollitud andmetel laste arv 26, õpilaste arv 25 ja pedagoogide arv 16. Koolis on avatud 2 lasteaiarühma ja 6 klassikomplekti 2.-9. klassi õpilastele. Käesoleval õppeaastal ei avatud 1. klassi, liitklassidena tegutsevad 3.-4. klass ja 7.-8. klass.

II LASTEAIJA OLUKORRA KIRJELDUS JA ANALÜÜS

2.1 Lapsevanemate ja hoolekogu kaasamine õppekava koostamise protsessis ja valikute võimaldamisel

- 2.1.1 2012/2013. õppeaastast liideti Peetri Lasteaed ja Peetri Põhikool üheks asutuseks, mis sai nimeks Peetri Kool. Kehtiv arengukava on koostatud aastateks 2015-2020. Otseselt lasteaiaga seonduvaid tegevusi arengukavas planeeritud ei ole. Ometi on arengukavale lisatud SWOT-analüüsis nõrkuste seas välja toodud kooli ja lasteaija koostöö. Ohuna tuleb näha ka olukorda, kus eelmisel õppeaastal koostati lasteaias 4 koolivalmiduskaarti, aga kooli 1. klassi sel õppeaastal ei avatud.
- 2.1.2 Koolieelse lasteasutuse seaduse (edaspidi *KELS*) § 16 lõike 1 kohaselt on lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorralduse aluseks lasteasutuse õppekava, mis vastab koolieelse lasteasutuse riiklikule õppekavale. *KELSi* § 16 lõike 3 kohaselt koostavad ja arendavad lasteasutuse õppekava lasteasutuse pedagoogid, kaasates vanemaid. Lasteasutuse õppekava kinnitab direktor pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse.

Peetri Kooli lasteaija õppekava on kinnitatud direktori 28.05.2015 käskkirjaga nr 1.1-2/12. Peetri Kooli lasteaija pedagoogilise nõukogu 09.02.2015 protokollist nr 2 selgub, et päevakorras oli Peetri Kooli lasteaija õppekava täiendamine ning otsustati täiendada õppekava vastavalt eelmises järelevalves (2014. aastal) viidatud puudustele, lisada lapsevanema avalduse vorm, kui laps käib lasteaija üksi ning kaasata lapse arengutabelite täitmise liikumis- ja muusikaõpetaja. Peetri Kooli hoolekogu 29.09.2015 koosoleku protokollist selgub, et päevakorras oli Peetri Kooli lasteaija õppekava arutelu, mille tulemusel otsustati parandada dokumendi kirjavead ning õppekava sisuliselt vastu võtta. Kahjuks toimus see arutelu 4 kuud pärast õppekava kinnitamist direktori käskkirjaga.

Õppekava koostamiseks ja selle edasiseks arendamiseks lapsevanematest eraldi töögrupp moodustatud ei ole. Vestlusest lasteaija rühmaõpetajatega selgus, et õppekava kinnitamisele eelnes selle tutvustamine lapsevanematele (10.01.2017 protokoll nr 2). Sama kinnitas ka kooli direktor (11.01.2017 protokoll nr 6).

Lasteaija õppekavas ei ole eraldi paikkonna rahvatraditsioone, kultuurilist eripära või sellega seonduvaid tegevusi kirjeldatud. Küll aga tähistatakse lasteaias läbiviidavate ürituste kaudu rahvakalendri ja üldriiklikke tähtpäevi, näiteks mardipäev, kadripäev, isadepäev, jõulud jms. Samuti toimub lasteaija rühmaõpetajate sõnul (10.01.2017 protokoll nr 2) paikkonna loodusega tutvumine, nagu näiteks koolipark, tiigi ümbrus, väike loodusrada heki taga.

Õppekavas on mõned ebatäpsused. Leheküljel 2 on öeldud, et finantseerimine toimub valla eelarvest, õige on kooli eelarvest. Samal leheküljel on nimetatud rühmadena noorem aiarühm ja vanem aiarühm, tegelikult on asutuses avatud liitrühmad. Samal leheküljel on öeldud, et lasteaed juhindub muuhulgas lasteaija põhimäärusest ja lasteaija arengukavast, tegelikult tuleb juhinduda kooli põhimäärusest ja kooli arengukavast. Lasteaija õppekavas ei ole vaja esitada lasteaija missiooni ja visiooni, õpikäsituse ja

väärtuskasvatusega seonduvat, kui need on esitatud kooli arengukavas ja eriti juhul, kui need erinevad arengukavas kehtestatud. Leheküljel 10 on kirjas termin „pedagoogika nõukogu“, olema peab „pedagoogiline nõukogu“. Leheküljel 13 on öeldud, et vajadusel koostab rühma meeskond nõustamiskomisjonile lapse kohta iseloomustuse, tegelikult kehtivates õigusaktides sellist nõuet ei ole. Leheküljel 14 on kirjas, et õppekava muudatused kinnitab juhataja, tegelikult teeb seda direktor. Seega tuleb viia Peetri Kooli lasteaia õppekava vastavusse kehtiva seadusandlusega ning tegeliku olukorraga.

- 2.1.3 Haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruse nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ § 4 kohaselt on lasteasutuse tegevuskava dokument, milles määratletakse lasteasutuse ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes asutuse arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest. Lasteasutuse tegevuskavas määratletakse asutuse arengukava valdkondadest tulenevalt eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad. Lasteasutuse tegevuskava kinnitab asutuse direktor enne õppeaasta algust.

Direktori 12.09.2016 käskkirjaga nr 1.1-2/16/7 on kinnitatud lasteaia tegevuskava I poolaastaks. See sisaldab üldosa (aadress, laste arv rühmas, poiste arv, tüdrukute arv, erivajadusega laste arv, muu- ja kakskeelset laste arv, koolieelikute arv, laste nimekiri), selle õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse peaeesmärgi ja põhimõtteid, pedagoogilise ja teenindava personali nimekirja, päevakava, õppetegevusvaldkondade jaotust päeviti ning planeeritud õppe- ja kasvatustegevuste teemasid ja üritusi. Järelevalve ajal kinnitas direktor 13.01.2017 käskkirjaga nr 1.1-2/17/2 sarnase dokumendi II poolaastaks. Eelmise õppeaasta kokkuvõtet koostatud ei ole. Seega ei ole Peetri Kooli lasteaial määrusele vastavat õppeaasta tegevuskava ning see tuleb nõuetekohaselt koostada järgmiseks õppeaastaks.

- 2.1.4 Lapsevanemate kaasamine õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamisse ja läbiviimisse toimub kaks korda aastas toimuva lasteaia lapsevanemate üldkoosoleku kaudu, kus tutvustatakse tegevusi ja üritusi ning lepatakse kokku kes ja kuidas nendes kaasa lööb (direktoriga toimunud 11.01.2017 protokoll nr 6). Samuti toimub lapsevanemate kaasamine hoolekogu töö kaudu ja kõige rohkem kokkuleppeid sõlmitakse igapäevase suhtluse abil. Lapsevanemate informeerimiseks ja kaasamiseks on lasteaia rühmaõpetajate sõnul (10.01.2017 protokoll nr 2) loodud *Facebooki* lehekülg, vajalikud infomaterjalid asuvad rühma vastuvõturuumis stendil ja kõige rohkem kasutatakse igapäevast suulist suhtlemist. Arvestatakse lapsevanemate ettepanekuid, näiteks ei olnud üks lapsevanem nõus legoraamatute kasutamisega ja need pandi kappi „puhkama“. Teine lapsevanem andis märku, et nukunurk on sisustatud kesiselt, pärast seda täiendati nukunurka.

Lapsevanemate rahulolu selgitatakse välja lasteaia rühmaõpetajate sõnul (10.01.2017 protokoll nr 2) arenguvestluste raames. Direktori sõnul (11.01.2017 protokoll nr 6) küsitlusi ei ole läbi viidud.

2.2. Lapse arengu toetamine õppetöö läbiviimisel

2.2.1 Vabariigi Valitsuse 29.05.2008 määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ § 4 kohaselt on lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimise põhimõtteks lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine; lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine; lapse loovuse toetamine; mängu kaudu õppimine; humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine; lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine; lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine; üldõpetusliku tööviisi rakendamine; kodu ja lasteasutuse koostöö; eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine; § 5 lõike 3 kohaselt kaasatakse laste tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

Lasteaia päevakava on kinnitatud direktori 12.09.2016 käskkirjaga nr 1.1-2/16/7.

Vestlusest lasteaia rühmaõpetajatega (10.01.2017 protokoll nr 2) selgus, et õppe- ja kasvatustegevuse mitmekesistamise võimalusteks on õuesõppemajakese ja valla laste mänguväljaku kasutamine, tantsuringis osalemine, aga ka teatrietenduste, raamatukogu, kaupluse, piimafarmi, päästeameti või perearsti vastuvõtupunkti külastused ning metsamatk.

Individuaalselt teevad lapsed meisterdamistöid, samuti toimub teatud lastega lugemine (häälimine) individuaalselt. Väikestes gruppides viiakse läbi liikumis- ja kunstitegevusi.

Lastele võimaldatakse valikuid eelkõige meisterdamises materjali osas ning kunstitegevustes töö lõpetamisviisi osas.

Loovmängu mängimiseks on lastel rühmaõpetajate sõnul väga palju erinevaid võimalusi, näiteks looduslike materjalide kasutamine, klotside ja legodega mängimine, kostüümide, näpu- ja käpiknukkude kasutamine, rollimängud, erinevate muusikariistade kasutamine, vee ja kineetilise liiva kasutamine. Loovust arendatakse eelkõige lapsest lähtuvate meetoditega.

Lasteaia õppevara ja inventar võimaldavad õpet diferentseerida. Lasteaia rühmaõpetajate sõnul (10.01.2017 vestluse protokoll nr 2) võiks alati parem olla. Direktori sõnul (11.01.2017 vestluse protokoll nr 6) on kavas õppimist toetatavate seadmete soetamine.

2.2.2 Rühmades on kasutusel paber kandjal õppe- ja kasvatustegevuse päevikud, mis on täidetud nõuetekohaselt. Lapse arengut dokumenteeritakse lasteaia rühmaõpetajate sõnul (10.01.2017 protokoll nr 2) arengutabelis kaks korda aastas ning kevadel arenguvestluse kokkuvõtte näol. Laste individuaalse arengu jälgimise kaarte koostatud ei ole. Koolivalmiduskaardid on koostatud kõikidele koolieelikutele. Arenguvestluste kokkuvõtteid hoitakse nooremas rühmas laste arengumappides ja rühma dokumentide hulgas, vanemas rühmas ainult laste arengumappides. Laste arengumapid on

ülevaatlikud ning sisukad. Õppe- ja kasvatustegevuse analüüse ei ole viimastel aastatel koostatud.

- 2.2.3 Mõlemas lasteaiarühmas on 2 õpetajat ja 1 õpetaja abi. Õpetajad ja õpetaja abid saavad tegevuste ettevalmistamisel ja lapse arengu hindamisel teha koostööd igapäevaselt, sest nende tööaeg kattub iga päev kella 11st 14ni. Mõlemas rühmas toetab õpetaja abi õppetegevuste läbiviimist. Arenguveestluste ettevalmistamisel ja läbiviimisel on ühes rühmas osalenud mõlemad õpetajad, teises rühmas üks õpetaja.
- 2.2.4 Järelevalve läbiviimise käigus vaadeldi vanema rühma tegevusi ühel hommikul. Rühma nädalateemaks oli „Linnud“ ja see oli läbivaks ka vaadeldavate tegevuste juures. Liikumistegevusi kokkuvõtvaiks mänguks oli lindude kiirustamine pesadesse; mina ja keskkonna tegevustes õpiti tundma leevikest ning keele ja kõne tegevustes õpiti v-tähte.
- 2.2.5 Lasteaiahoone on ehitatud tegutsemiseks lasteasutusena, kus tegutseb praegu 2 rühma. Muusika- ja liikumistegevused viiakse läbi saalis. Vajaminevaid vahendeid hoitakse saalis, metoodikatoas ning rühmades. Mõlemal rühmal on kasutada 2 ruumi. Õppeotstarbelised mängud ja vahendid on erineva raskusastmega. Rühmades on valik lasteraamatuid.

III KOOLI OLUKORRA KIRJELDUS JA ANALÜÜS

3.1 Kaasamine õppekava koostamise protsessis ja valikute võimaldamisel

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi *PGS*) § 6 punkti 3 kohaselt lähtub kool oma tegevuse korraldamisel riiklikes õppekavades väljendatud ühiskonna ootustest, õpilaste vajadustest ja huvidest, arvestades võimaluse korral õpilaste ja vanemate ettepanekuid ja piirkonna eripära ja punkti 4 kohaselt arvestatakse õpilaste vajadusi ja huve kooli õppekava kujundamisel ning individuaalsete õppekavade rakendamisel.

PGSi § 17 lõike 1 kohaselt koostab kool riiklike õppekavade alusel õppekava (kooli õppekava), mis on koolis õpingute alusdokument ja milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames; § 17 lõike 2 kohaselt kehtestab kooli õppekava kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 1 lõike 7 kohaselt on põhikoolis valikõppeaineteks usundiõpetus, informaatika, karjääriõpetus, ettevõtlusõpetus.

Kooli õppekava on kehtestatud direktori 27.09.2016 käskkirjaga nr 1.1-2/16/11. Peetri Kooli hoolekogu on kiitnud kooli õppekava heaks oma koosolekul 24.08.2016. Peetri Kooli õppenõukogu on arutanud Peetri Kooli õppekava muudatusi 29.08.2016 (protokoll nr 7). Protokollist selgub, et muudatusi on õppenõukogule tutvustanud direktor. Õppenõukogu liikmed on teinud veel mõned ettepanekud. Õppenõukogu

arvamust õppekava ja selle muudatuste kohta otsusena vormistatud ei ole. Vestlusest õpilasesinduse presidendiga (11.01.2017 protokoll nr 4) selgus, et õpilasesindusele tutvustas õppekava direktor. Seejärel oli võimalus õpilasesinduse liikmetel individuaalselt ettepanekuid teha. Direktori sõnul ettepanekuid ei tehtud. Õpilasesinduse koosolek toimus 15.09.2016. Protokoll on kirjutatud käsitsi, otsust vormistatud ei ole, protokoll on allkirjastamata. Siit tulenevalt on ettepanek kooli direktorile toetada õpilasesinduse tegevust koosolekute protokollide vormistamisjuhenditega.

Kooli õppekava tunnijaotusplaanis on märgitud valikaineks informaatika. Valikainete valimise põhimõtted on kirjas järgmiselt: valikainete valiku teeb kool, määravaks on kvalifitseeritud spetsialisti olemasolu, aine sisu peab täiendama õpilase väärtus- ja sotsiaalpädevusi ning toetama aineõpet, õpilase nädalakoormus ei tohi ületada lubatud õppetundide arvu nädalas. Eespool tulenevast ei selgu, et valikaine otsustamisel lähtutaks õpilaste soovidest. Informaatikatunnid toimuvad käesoleval õppeaastal üks kord nädalas 2.-8. klassi õpilastele.

Koolis ei ole valikainete kasutamiseks muudetud riiklikus õppekavas esitatud kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut ega tunnijaotusplaani.

Järelevalve läbiviija arvates võiks kooli eripärast tulenevaid tegevusi siduda arengukava tegevuskavas kõikideks aastateks kavandatud osalemisega Järvamaa Mõisakoolide Ühingu, kuid käesoleva õppeaasta üldtööplaanis sellist tegevust kavandatud ei ole.

Õppetöö ja tegevuste korraldamisel kasutatakse mitmekesiseid vorme. Vestlusest hoolekogu liikmega (10.01.2017 protokoll nr 1) selgus, et aktiivselt arendatakse ettevõtlikkust. Nii on viidud igal aastal läbi õpilaste teaduskonverentsi, kus ettekannetele järgnesid töötoad ja teadusteatri etendus. Sõbrapäeva paiku toimub ball naaberkoolide (Vodja, Järva-Jaani, Roosna-Alliku) õpilastega. Õpilasesindus on pidanud sel õppeaastal 3 korda kohvikut. Hoolekogu liikmed on teinud ettepanekuid külalisõpetajate, sh lapsevanemate kutsumiseks. Vestlusest kooli direktoriga (11.01.2017 protokoll nr 6) selgus, et karjääriõpe toimub eraldi projektina, kus külalislektor tegeleb 9. klassi õpilastega. Samuti toimub suve alguses soovijatele töö- ja puhkelaager koostöös kohaliku ettevõtjaga. Direktor tõstis vestluses esile veel õppekäikude läbiviimist, sügislaada korraldamist, kodanikupäeva tähistamist. Eraldi rääkis ta matkast „Reipalt koolipinki!“, mille raames läks kogu koolipere Kilplalasse. Seal tutvuti looduse ja kohaliku pärimuse ning kirjanduslike seostega.

3.2 Õpilase arengu toetamine ja valikute võimaldamine loovtöö, õpilasuurimuse või praktilise töö korraldamisel

Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 15 lõike 8 kohaselt korraldab põhikool III kooliastmes õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib

teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö korraldust kirjeldatakse kooli õppekavas.

Kooli õppekava punkt 2.6 kehtestab III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused. Seal on öeldud, et loovtöö sooritatakse üldjuhul 8. klassis ning üldise korralduse koordineerijaks on 8. klassi juhataja, kelle ülesandeks on õpilaste loovtöö koostamisprotsessi jälgimine. Hiljemalt õppeaasta esimese veerandi lõpuks valib õpilane loovtöö teema ning juhendaja, teavitades sellest klassijuhatajat. Töö ülesehituseks on soovitatud järgmist: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, töö käigu kirjeldus, kokkuvõte, sh enesehinnang tööle, kasutatud kirjandus ja juhendaja hinnang. Hinnang antakse töö sisule, loovtöö protsessile, loovtöö vormistamisele ning esitlemisele.

Direktori 28.04.2014 käskkirjaga nr 1.1-2/6 on kinnitatud „Juhend loovtöö läbiviimiseks Peetri Koolis“, kus on öeldud punktis 1.5, et loovtööde hindamiseks moodustatakse vähemalt kolmeliikmeline komisjon hiljemalt kaks nädalat enne töö(de) kaitsmist.

Vestlusest kooli direktoriga (11.01.2017 protokoll nr 6) selgus, et loovtöö vormistamist õpitakse informaatikatunnis. Direktori sõnul on loovtöö temaatika valimise aluseks õpilaste ettepanekud. Selleks räägib klassijuhataja õpilastega võimalikud teemad läbi ning annab soovitusel. Õpilane koostab isikliku loovtöö plaani, kus ta põhjendab teema valikut, töö eesmärki ja meetodeid ning koostab isikliku tegevuskava ehk tegevuste loetelu koos tähtaegadega. Loovtöö hinnang kujuneb isikliku loovtöö plaani täitmise, töö kirjelduse ja kokkuvõtte põhjal.

Järelevalve läbiviija tutvus 2016. aastal valminud loovtöödega. Kahel õpilasel oli individuaalselt valminud sama teemaga töö – „Rehielamu makett“. Loovtöö „Kohvik Kallid“ oli valminud paaristööna. Tähelepanu äratas rehielamu tööde autorite märkus, et juhendava õpetaja nõusoleku saamine oli raske. See on arutamisteema kooli pedagoogide jaoks.

3.3 Õpilase arengu toetamine õppetöö läbiviimisel

3.3.1 PGSi § 37 lõike 3 kohaselt korraldatakse õpilase arengu toetamiseks temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, mille põhjal lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.

PGSi § 37 lõike 5 kohaselt kehtestab kooli direktor arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra, esitades selle enne arvamuse andmiseks õppenõukogule ja hoolekogule.

Kooli arenguvestluste läbiviimise kord on kinnitatud direktori 28.04.2014 käskkirjaga nr 1.1-2/7. Nimetatud kord sisaldab arenguvestluse mõistet, eesmärki, läbiviimise aega, ettevalmistamist, dokumenteerimist, järeltegevust jms.

Direktori sõnul (11.01.2017 protokoll nr 6) ei ole viimastel aastatel arenguvestlusi läbi viidud. Õiendi eelnõule antud arvamuses täpsustas direktor, et eelmisel õppeaastal

viidi läbi arenguestlus viie õpilasega vastavalt lapsevanemate soovidele. Põhjuseks on direktorite vahetumine ja nende erinevad seisukohad arenguestluste läbiviimise kohta.

- 3.3.2 Kooli õppekava punktis 2.8 on kirjas haridusliku erivajadusega õpilaste õppekorralduse põhimõtted. Seal on öeldud, et haridusliku erivajadusega õpilaste tööd koordineerib koolis hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija (edaspidi *HEV koordinaator*), kes koondab vajadusel kokku tugispetsialistid: eripedagoog-logopeedi, sotsiaalpedagoogi, psühholoogi, õpiabi õpetajad. HEV koordinaator toetab ja juhendab õpetajaid hariduslike erivajaduste väljaselgitamisel ning teeb ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega. Õpilaste hariduslike erivajaduste väljaselgitamiseks viiakse koolis läbi pedagoogilist hindamist, õpilase käitumise vaatlust ning logopeedilisi uuringuid. Saadud teave koondatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile. Vajadusel soovitatakse lapsevanemale õpilase psühholoogilist hindamist või meditsiinilisi uuringuid väljaspool kooli.

Direktori 05.09.2016 käskkirjaga nr 7-6/16/44 on kinnitatud kooli personali koosseis, kus on muuhulgas kehtestatud tugispetsialistide ametikohtade suurused järgmiselt: eripedagoog-logopeed 0,4, sotsiaalpedagoog 0,2 ja HEV koordinaator 0,1. Eripedagoog-logopeedina töötab keskharidusega inimene, kellega on sõlmitud tähtajaline tööleping 01.09.2016 kuni 31.08.2017. Sotsiaalpedagoogina töötab rakenduskõrgharidusega (rakenduspsühholoogia) inimene, kellega on samuti sõlmitud tähtajaline tööleping 01.09.2016 kuni 31.08.2017. Kvalifikatsioonile mittevastavate tugispetsialistidega tähtajalise töölepingu sõlmimiseks puudub seaduslik alus.

PGSi § 48 sätestab direktori otsusel haridusliku erivajadusega õpilastele rakendatavad meetmed, nagu tugispetsialisti teenus, individuaalse õppekava rakendamine, pikapäevarühma vastuvõtmine ning vanema nõusolekul õpilase üleviimine näiteks õpiabirühma põhiharidust omandavatele õpilastele eripedagoogilise või logopeedilise abi osutamiseks.

PGSi § 18 kohaselt võib kool teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud tingimustel individuaalne õppekava. Individuaalse õppekava koostamisel kaasatakse õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul vanem ning vajaduse kohaselt õpetajaid ja tugispetsialiste.

Direktori 16.09.2016 käskkirjaga nr 3.1-13/16/27 on määratud käesoleval õppeaastal tugiteenusena õpiabitunnid neljale õpilasele. Õpiabitunnid on üks kord nädalas, neid annab HEV koordinaator. Sissekanded EHISesse vastavad nimetatud käskkirjale.

Direktori 02.11.2016 käskkirjaga nr 3.1-13/16/32 on määratud alates II õppeveerandist tugimeetmena individuaalne õppekava üksikutes ainetes seitsmele õpilasele. Sissekanded EHISesse vastavad nimetatud käskkirjale.

Vestlusest HEV koordinaatoriga (10.01.2017 protokoll nr 3) selgus, et eraldi dokumentidena individuaalseid õppekavasid koostatud ei ole – rakendatavad erisused on kirjas õpetaja töökavas. Vestluse käigus selgus ka, et individuaalse õppekava koostamisse ei ole kaasatud lapsevanemaid. Individuaalse õppekava koostamiseks on soovitatav tutvuda juhendmaterjaliga - <http://oppekava.innove.ee/kaasav-haridus/>.

Vestlusest õpilasesinduse presidendiga (11.01.2017 protokoll nr 4) selgus, et sügisel tuli kooli õppima eriliste omadustega õpilane. Alguses oli sellel õpilasel raske kohaneda, kuid nüüdseks on ta leidnud sõpru ning saab hästi hakkama.

- 3.3.3 Tunnivaatluste kokkuvõtteid koolis ei ole. Direktor on külastanud õppetunde, kuid seda dokumenteerinud ei ole. Vestlusest direktoriga (11.01.2017 protokoll nr 6) selgus, et ainetundide ettevalmistamisel ning läbiviimisel arvestatakse iga õpilase võimeid, kuna klassides on nii vähe õpilasi (2. kl – 4, 3.-4. kl – 6, 5. kl – 3, 6. kl – 4, 7.-8. kl – 4 ja 9. kl – 4).

Järelevalve läbiviija palus direktorilt võimalust külastada kooli kõige paremat ainetundi. Selleks valis direktor koos õpetajatega 7.-8. klassi eesti keele tunni. Kuna tund toimus pärast pikka koolivaheaega esimest korda, oli teemaks kordamine – 7. klassis välde ja 8. klassis koondlause. Tunnis kasutas õpetaja aktiivõppemeetodeid, kus õpilased kasutasid hindamiseks enesekontrollimist. Vestlusest õpetajaga (11.01.2017 protokoll nr 5) selgus, et liitklassis on tundide ettevalmistamine ja läbiviimine küll veidi keerukam, kuid ka huvitavam. Õpilaste väikese arvu tõttu ei ole liitklassis õpetamine raske.

- 3.3.4 Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 19 lõike 4 kohaselt on õpilasel õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindale ja hinnangule. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord sätestatakse kooli kodukorras ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord sätestatakse kooli õppekavas.

Sama määruse § 20 lõike 1 kohaselt mõistetakse kujundava hindamisena õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega.

Kooli direktori 19.03.2015 käskkirjaga nr 1.1-2/8 kehtestatud Peetri Kooli kodukorra punkt 7 kannab pealkirja „Hindamisest teavitamine“, kuid sisaldab ka hindamise korraldusega seonduvat. Punktis 7.7 öeldakse, et kool teavitab lapsevanemat ja õpilast e-kooli, õpilaspäeviku ja klassitunnistuse kaudu. Vestlusest direktoriga (11.01.17

protokoll nr 6) selgus, et kõikidel peredel ei ole arvuti kasutamise võimalust, mistõttu on õpilaste valikul kasutusel ka paberkandjal õpilaspäevikud.

Kooli õppekavas kannab alajaotus 2.7.1 pealkirja „Hindamise korraldamine“, kus on kirjas, kuidas on õpilasel või tema seaduslikul esindajal võimalik hindeid või hinnanguid vaidlustada.

Kooli õppekavas kannab alajaotus 2.7.3 pealkirja „Kujundav hindamine“ ja seal kajastatakse antud teemaga seonduvat. Direktori sõnul (11.01.2017 protokoll nr 6) kasutatakse kujundava hindamise vahenditena tagasiside andmist ning rühmatööd.

Peetri Kooli õppenõukogu koosolekul (29.08.2016 protokoll nr 7) oli päevakorras 2016/2016. õppeaasta kokkuvõtte tegemine. Kokkuvõtte tegi direktor, kelle sõnul lahkus koolist 6 õpilast, lõpueksamid sooritati positiivselt kahes aines (eesti ja inglise keel) ning mitterahuldavalt matemaatikas, kus õpilane sooritas koolieksami. Põhjalikumalt õppetöö tulemusi analüüsitud ei ole.

- 3.3.5 Vabariigi Valitsuse 06.01.1011 määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punkti 9 kohaselt esitatakse kooli õppekava üldosas õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.

Kooli õppekava alajaotus 2.11 kannab pealkirja „Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted“. Seal on öeldud, et õpetaja planeerib oma tööd lähtudes põhikooli riiklikust õppekavast ja kooli õppekavast. Töökava koostamisel arvestab õpetaja kooli ja klassi eripära. Vastavalt vajadusele koondutakse töögruppideks, mis tegelevad kooli arendustegevuse või mõne muu hetkel päevakorras oleva õppe- ja kasvatustöö teemaga. Direktori sõnul (11.01.2017 protokoll nr 6) toimub õpetajate koostöö 8. klassi loovtööde juhendamisel.

4. TEMAATILISE JÄRELEVALVE PRIORITEEDIST LÄHTUV KOKKUVÕTE

- 4.1 Peetri Kool on Kareda valla hallatav õppeasutus, kus koolieelne lasteasutus ja põhikool tegutsevad ühe asutusena.

- 4.2 „Peetri Kooli arengukava 2015-2020“ ei sisalda otseselt lasteaiaga seonduvat. Lasteaia õppekavas on mitmed ebatäpsused. Nõuetekohast õppeaasta tegevuskava koostatud ei ole. Õppe- ja kasvatustöö tulemusi ei ole analüüsitud.

Lapsevanemate kaasamine õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamisse ja läbiviimisse toimub kaks korda aastas toimuva lasteaias lapsevanemate üldkoosoleku kaudu, kus tutvustatakse tegevusi ja üritusi ning lepatakse kokku kes ja kuidas nendes kaasa lööb. Samuti toimub lapsevanemate kaasamine hoolekogu töö kaudu ja kõige rohkem kokkuleppeid sõlmitakse igapäevase suhtluse abil.

Õppe- ja kasvatusgevuse mitmekesistamise võimalusteks on lasteaias õuesõppemajakese ja valla laste mänguväljaku kasutamine, tantsuringis osalemine, aga ka

teatrietenduste, raamatukogu, kaupluse, piimafarmi, päästeameti või perearsti vastuvõtupunkti külastused ning metsamatk.

Individuaalselt teevad lapsed meisterdamistöid, samuti toimub teatud lastega lugemine (häälimine) individuaalselt. Väikestes gruppides viiakse läbi liikumis- ja kunstitegevusi.

Lastele võimaldatakse valikuid eelkõige meisterdamises materjali osas ning kunstitegevustes töö lõpetamisviisi osas.

Loovmängu mängimiseks on lastel rühmaõpetajate sõnul väga palju erinevaid võimalusi, näiteks looduslike materjalide kasutamine, klotside ja legodega mängimine, kostüümide, näpu- ja käpiknukkude kasutamine, rollimängud, erinevate muusikariistade kasutamine, vee ja kineetilise liiva kasutamine. Loovust arendatakse eelkõige lapsest lähtuvate meetoditega.

Lasteaia õppevara ja inventar vastavad õppe diferentseerimise vajadusele.

- 4.3 Kooli õppekava on kehtestatud direktori 27.09.2016 käskkirjaga nr 1.1-2/16/11. Peetri Kooli hoolekogu on kiitnud kooli õppekava heaks oma koosolekul 24.08.2016. Peetri Kooli õppenõukogu on arutanud Peetri Kooli õppekava muudatusi 29.08.2016. Protokollist selgub, et muudatusi on õppenõukogule tutvustanud direktor. Õppenõukogu liikmed on teinud veel mõned ettepanekud. Õppenõukogu arvamust õppekava ja selle muudatuste kohta otsusena vormistatud ei ole. Õpilasesindusele tutvustas õppekava direktor. Seejärel oli võimalus õpilasesinduse liikmetel individuaalselt ettepanekuid teha. Direktori sõnul ettepanekuid ei tehtud.

Kooli õppekava tunniajaotusplaanis on märgitud valikaineks informaatika. Informaatikatunnid toimuvad käesoleval õppeaastal üks kord nädalas 2.-8. klassi õpilastele.

Kooli õppekava punkt 2.6 kehtestab III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused. Seal on öeldud, et loovtöö sooritatakse üldjuhul 8. klassis ning üldise korralduse koordineerijaks on 8. klassi juhataja, kelle ülesandeks on õpilaste loovtöö koostamisprotsessi jälgimine. Hiljemalt õppeaasta esimese veerandi lõpuks valib õpilane loovtöö teema ning juhendaja, teavitades sellest klassijuhatajat. Töö ülesehituseks on soovitatud järgmist: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, töö käigu kirjeldus, kokkuvõte, sh enesehinnang tööle, kasutatud kirjandus ja juhendaja hinnang. Hinnang antakse töö sisule, loovtöö protsessile, loovtöö vormistamisele ning esitlemisele. Loovtöö vormistamist õpitakse informaatikatunnis.

Kooli arenguestluste läbiviimise kord on kinnitatud direktori 28.04.2014 käskkirjaga nr 1.1-2/7. Nimetatud kord sisaldab arenguestluste mõistet, eesmärki, läbiviimise põhjendust, konfidentsiaalsusnõudeid, läbiviimise aega, ettevalmistamist, dokumenteerimist, järeltegevust jms. Viimastel aastatel ei ole arenguestlustusi läbi viidud.

Direktori 16.09.2016 käskkirjaga nr 3.1-13/16/27 on määratud käesoleval õppeaastal tugiteenusena õpiabitunnid 4le õpilasele. Õpiabitunnid on 1 kord nädalas, neid annab HEV koordinaator.

Direktori 02.11.2016 käskkirjaga nr 3.1-13/16/32 on määratud alates II õppeveerandist tugimeetmena individuaalne õppekava üksikutes ainetes 7le õpilasele. Eraldi dokumentidena individuaalseid õppekavasid koostatud ei ole – rakendatavad erisused on kirjas õpetaja töökavas. Individuaalse õppekava koostamisse ei ole kaasatud lapsevanemaid.

Ainetundide ettevalmistamisel ning läbiviimisel arvestatakse iga õpilase võimeid, kuna klassides on nii vähe õpilasi (2. kl – 4, 3.-4. kl – 6, 5. kl – 3, 6. kl – 4, 7.-8. kl – 4 ja 9. kl – 4).

Õppe- ja kasvatustöö tulemusi analüüsitud ei ole.

5. MUUD OLULISED TÄHELEPANEKUD

Järelevalve teostajal oli väga raske kooli dokumentidest vajalikke fakte leida, sest mitmed kohustuslikud dokumendid on koostatud valesti või nende täitmist ei ole jälgitud.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 kohaselt koostatakse kooli järjepideva arengu tagamiseks kooli arengukava. Kooli direktor annab selle täitmisest aru kooli pidaja kehtestatud korras. Dokumendiga tutvumise käigus selgus, et arengukava tegevuskava ei ole mitmes asjas täidetud.

Haridus- ja teadusministri 25.08.2010 määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatud andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 4 kohaselt on üldtööplaani koolidokument, milles määratletakse ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. § 5 kohaselt vormistatakse üldtööplaani vastavalt tegevusvaldkondadele. Igas alapunktis määratletakse ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtsajad. Üldtööplaani täitmise kindlustab direktor. Niimoodi koostatud dokumenti koolis ei ole. Ressursside juhtimise ning õppe- ja kasvatusprotsessi valdkondades on nimetatud eesmärgid, kuid tegevusi, vastutajaid ega tähtaegu lisatud ei ole. Kindlasti on üheks takistuseks ka see, et ei ole koostatud eelmise aasta töö kokkuvõtet.

6. ETTEPANEKUD KOOLI PIDAJALE

6.1 Täiendada „Peetri Kooli arengukava 2015-2020“ lasteaiaga seonduvate eesmärkide ja tegevustega.

6.2 Jälgida „Peetri Kooli arengukava 2015-2020“ tegevuskava täitmist.

7. ETTEPANEKUD KOOLI DIREKTORILE

7.1 Toetada õpilasesinduse tegevust koosolekute protokollide vormistamisjuhenditega.

8. ETTEKIRJUTUSED KOOLI DIREKTORILE

8.1 Viia Peetri Kooli lasteaia õppekava vastavusse koolieelse lasteasutuse seaduses § 16 sätestatuga, arvestades õiendi punktis 2.1.2 tehtud märkusi. Täitmise tähtaeg: 31.08.2017.

8.2 Koostada lasteaia õppeaasta tegevuskava vastavalt haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruses nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ § 4 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 31.08.2017.

8.3 Tagada õppenõukogu otsuste vormistamine ja täitmise kontrollimine vastavalt haridus- ja teadusministri 23.08.2010 määruses nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 16 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 01.04.2017.

8.4 Viia üks kord õppeaastas läbi õpilase arengu toetamiseks arenguestlus vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikes 3 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 31.08.2017.

8.5 Tagada õpilastele tasuta eripedagoogi (sh logopeedi), psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikele 2. Täitmise tähtaeg: 31.08.2017.

8.6 Koostada individuaalsed õppekavad vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 18 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 01.04.2017.

8.7 Koostada kooli üldtööplaan vastavalt haridus- ja teadusministri 25.08.2010 määruses nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 4 ja § 5 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 31.08.2017.

Järelevalve viis läbi

/digitaalselt allkirjastatud/

Piret Hiisjarv

Haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektor

Järva Maavalitsus